

NWO INVESTEERT IN WETENSCHAPPELIJK TALENT. VOOR PAS GEPROMOVEERDE ONDERZOEKERS IS ER DE VENI VAN MAXIMAAL 250.000 EURO. DE VIDI (800.000 EURO) IS VOOR MEER ERVAREN WETENSCHAPPERS, DE VICI (1,5 MILJOEN EURO) VOOR SENIOR WETENSCHAPPERS.

Groot gezin, klein gezin

TEKST: ANTJE VELD / FOTOGRAFIE: ADRIE MOUTHAAAN

Waarom ben jij nu juist uitgekozen?

‘Tussen 1850 en nu is het kindertal in gezinnen sterk gedaald. Daar zijn wel verklaringen voor geopperd. Zo zou het door de Industriële Revolutie komen. Die maakte onderwijs belangrijk voor het arbeidsproces, maar onderwijs kost geld. Kinderen werden dan ook duurder, zodat veel ouders voor minder kinderen kozen. Maar die theorie verklaart niet de spreiding in de daling van het kindertal. Griekenland en Italië hebben bijvoorbeeld het laagste kindertal van Europa, terwijl in Scandinavische landen het aantal kinderen per gezin alweer stijgt. Ik probeer een nieuwe verklaring voor die spreiding te toetsen. Namelijk: de invloed van familierelaties. Gezien de vergrijzende verzorgingsstaat, is deze kennis belangrijk voor beleidsmakers.’

Waar gebruik je het geld voor?

‘Ik doe onderzoek naar de regionale verschillen binnen Europa over hoe familieleden met elkaar omgaan. Dat koppel ik aan kinderaantallen vanaf 1850. We zoeken uit of de verschillende familieleden dicht bij elkaar in de buurt woonden. En of ze dezelfde soort gezinsamenstelling hadden of niet. Wanneer een gezin vaak hulp kreeg van ouders, broers of zussen, kunnen er bepaalde waarden en normen zijn overgebracht die het aantal kinderen binnen een gezin beïnvloeden. Al die gegevens gaan in een database. Ik werk met 2 aio’s: een historicus die bevolkingsregisters uitpluist om de levensloop van mensen te volgen, en een socioloog die via moderne enquêtes het effect van netwerken onderzoekt. Daarnaast werk ik nog met een aio die in verschillende regio’s in Oekraïne interviews houdt om te vragen hoe mensen daar zelf denken over de invloed van familieleden.’

Hilde Bras (44), universitair hoofddocent economische en sociale geschiedenis aan de Radboud Universiteit Nijmegen, kreeg een Vidi in 2010.

Hoe ben je in dit vak terechtgekomen?

‘Vaak kom ik bij mijn onderzoeken iets grappigs tegen waar ik weer mee verder kan. Na mijn studie Amerikanistiek in Groningen ben ik gepromoveerd in de sociologie aan de Universiteit Utrecht. In 2002 schreef ik een proefschrift over Zeeuwse dienstbodes. Veel van hen migreerden voor hun werk naar Rotterdam of Den Haag, en vaak namen ze een zus mee. Zo raakte ik geïnteresseerd in broer-zusrelaties, want daar is veel minder onderzoek naar gedaan dan de relaties tussen een kind en zijn ouders. Voor het onderzoek over de levensloop van broers en zussen kreeg ik een Veni. Dit nieuwe onderzoek op het snijvlak van sociologie en geschiedenis is daar een voortzetting van.’

Wat wil je graag nog onderzoeken?

‘Het aanleggen van een uitgebreide database met historische gegevens is intensief en duur werk. Toch zou ik in de toekomst graag een nog bredere set met data verzamelen om wereldwijd informatie over de keuzes van mensen te kunnen vergelijken. En dat hoeft niet alleen over het krijgen van kinderen te gaan, maar misschien ook over migratie of over consumptiepatronen bijvoorbeeld.’

